PROPOZIŢIA – UNITATEA DE BAZĂ A SINTAXEI – ÎNTRE CELE DOUĂ EDIŢII ALE GRAMATICII LIMBII ROMÂNE

LIZICA MIHUŢ; BIANCA MIUŢA

Cuvinte-cheie*: sintaxa, propoziţia, comunicarea lingvistică, sincronie, studiu comparativ de gramatică*

Propoziţia este cea mai mică unitate sintactică delimitată de prezenţa unui *nucleu predicaţional*[1]. Ea este unitatea fundamentală a sintaxei care poate apărea de sine stătătoare sau, altfel spus, care poate constitui singură o comunicare. Definită în diverse feluri (până în 1953 se numără peste 300 de definiţii), mai apropiate sau mai depărtate între ele, propoziţia se caracterizează prin *predicaţie (indice de predicaţie)* şi se identifică practic după prezenţa unui singur predicat (de obicei exprimat printr-un *verb la mod personal – excepţional şi printr-un mod nepersonal –*, dar, uneori, şi numai printr-un *nume predicativ*) sau chiar numai după prezenţa unei intonaţii predicative (*în propoziţii nominale reduse la subiect sau în propoziţii verbale eliptice de predicat*), fiind constituită, de regulă, „dintr-o îmbinare de două sau mai multe cuvinte, însă poate fi realizată şi printr-un singur cuvânt”[2].

Propoziţia „este unitatea de bază a sintaxei”[3], care poate manifesta cele mai variate forme, de la structura logică, clasică, oglindind legăturile raţionale dintre părţile judecăţii (*subiect–predicat*), până la enunţuri fragmentate, discontinue, reflectând aspectele comunicării

[1]Dumitru Irimia, *Gramatica limbii române*, Editura Polirom, Iaşi, 1997, p. 330.
[2]Mioara Avram, *Gramatica pentru toţi*, Editura Humanitas, Bucureşti, 1997, p. 38.
[3]*Gramatica limbii române*, Editura Academiei RPR, Bucureşti, 1966, vol. I, p. 7.

BDD-A12950 © 2010 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:58:10 UTC)

afective, intenţia de a dinamiza contextul. În unele propoziţii predomină caracterul logic, descriptiv, în altele cel emoţional, afectiv sau volitiv (*dorinţă, poruncă* etc.). Poate lipsi verbul-predicat, dar există cuvântul care sugerează predicaţia, adică raportarea la realitate.

O propoziţie poate cuprinde şi două judecăţi, însă putem avea şi două propoziţii care exprimă o singură judecată. Aceste două categorii (*judecata* şi *propoziţia*) au în comun denumirile părţilor lor principale, *subiectul* şi *predicatul*, deşi conţinutul acestora poate diferi mult. Subiectul şi predicatul în logică pot include *atribute* şi *complemente* diferite (*subiectul logic poate fi alt cuvânt decât cel gramatical*)[4].

Propoziţiile analizabile sunt de două feluri: *simple* şi *dezvoltate*.

a) *Propoziţia simplă* este propoziţia formată numai din părţile principale de propoziţie (*subiectul* şi *predicatul*) şi, uneori, numai din unul dintre ele:

Niculae tăcea. (S + PV)

(Marin Preda, *Marele singuratic*, vol. II, p. 34)

Subiectul este un membru al propoziţiei, predicatul este al doilea. De aceea, *propoziţia* care are subiect şi predicat se numeşte şi *bimembră*. Când subiectul lipseşte, iar *propoziţia simplă* apare numai cu predicatul, ea este *monomembră*:

Se înseră. (PV)

(Marin Preda, *Desfăşurarea,* în *Întâlnirea din pământuri* , vol. I, p. 25)

Propoziţia cu subiectul subînţeles şi cea cu subiectul inclus în desinenţa verbului este considerată tot simplă, însă bimembră:

şi am visat... (eu)

(Mircea Cărtărescu, *femeie, femeie, femeie*, Disc.1, p. 35)

Se numesc *bimembre şi complete* propoziţiile simple care au şi subiectul, şi predicatul exprimate, iar în cazul în care una dintre aceste două părţi este neexprimată propoziţiile pot fi bimembre sau monomembre incomplete. Tot propoziţie simplă este şi propoziţia cu subiect multiplu, dar şi cea în care predicatul este nominal.

---

[4]Gheorghe Bulgăr, *Limba română*, Editura Vox, Bucureşti, 1995, p. 30.

BDD-A12950 © 2010 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:58:10 UTC)

b) Grupul de cuvinte care conţine cel puţin un element în plus faţă de subiect şi predicat se numeşte *propoziţie dezvoltată*. În propoziţia dezvoltată completă, pe lângă părţi principale (*subiect* şi *predicat*), apar şi părţi secundare (*atribute, complemente necircumstanţiale* şi *circumstanţiale)*, fie în prezenţa subiectului şi predicatului, fie în absenţa unuia sau a amândurora[5]. Propoziţiile simple se transformă în propoziţii dezvoltate prin adăugarea de atribute şi complemente pe lângă subiect şi predicat.

În procesul comunicării, vorbitorii participă la diverse acte de vorbire care, conform *Gramaticii Academiei,* ediţia 2005 pot fi: ***reprezentative*** (reprezintă realitatea în plan discursiv), ***directive*** (prin care se dau ordine, instrucţiuni), ***întrebări***, ***comisive / promisive*** (acte de vorbire prin care se fac promisiuni), ***expresive*** (acte de vorbire prin care sunt exprimate emoţii, atitudini), ***declarative*** (acte de vorbire prin care se fac declaraţii**.**

c) Clasificarea propoziţiilor în limba română până la apariţia *Gramaticii Academiei*, ediţia 2005, se realiza în funcţie de mai multe deziderate care aveau în vedere aspectul, sensul, scopul şi intonaţia propoziţiilor şi care au fost păstrate şi în continuare, însă cu unele modificări.

Reprezentând o comunicare, toate propoziţiile au un sens şi se realizează întotdeauna cu un anumit scop. „Toate propoziţiile, însă, indiferent de felul lor pot avea aspect pozitiv (atunci când se afirmă ceva) sau negativ (când comunicarea conţine o negaţie)”[6].

În funcţie de aspect, modalitate, scop şi intonaţie, propoziţiile se clasifică în:

I. Propoziţii enunţiative

- Neafective (neexclamative):

a) Propoziţia enunţiativă propriu-zisă (exprimă o constatare, acţiune sau o stare reală):

când ai nevoie de dragoste nu ţi se dă dragoste.
când trebuie să iubeşti nu eşti iubit.

[5]Ion Coteanu, *Gramatica de bază a limbii române*, Editura Albatros, Bucureşti, 1982, p. 279.

[6]Vasile Şerban, *Sintaxa limbii române*. Curs practic, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1970, p. 82.

BDD-A12950 © 2010 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:58:10 UTC)

când eşti singur nu poţi să scapi de singurătate.
când eşti nefericit nu are sens să o spui.
(Mircea Cărtărescu, *Când ai nevoie de dragoste*, Disc.1, p. 7)

b) Propoziţia enunţiativă optativă (exprimă dorinţa de a se realiza sau nu conţinutul ei):

***Eu** să fiu ca voi **aş sparge lada într-o noapte** şi **aş lua toate mahmudele**!*
(Marin Preda, *Moromeţii*, vol. I, p. 50)

c) Propoziţia enunţiativă potenţială (exprimă o acţiune a cărei realizare este posibilă, dar nu sigură):

*Aşa luneca hrinca aceea uşor pe gât, **parcă era unsă cu unt**.*
(Ion Creangă, *Amintiri din copilărie, poveşti, povestiri*, p. 31)

d) Propoziţia enunţiativă dubitativă (exprimă o îndoială, o nehotărâre, o bănuială, o nesiguranţă):

*– **O fi trebuind**, mormăi Birică-tatăl sorbind încet din strachina cu verdeţuri din mijlocul mesei.*
(Marin Preda, *Moromeţii* , vol. I, p. 232)

e) Propoziţia enunţiativă imperativă (exprimă o poruncă, un îndemn, un sfat, o rugăminte adresată interlocutorului):

***Moşnege**, zice ea ruşinată, **dă-mi şi mie nişte galbini**.*
(Ion Creangă, *Amintiri din copilărie, poveşti, povestiri*, p. 32)

- Afective (exclamative):

a) Propoziţia enunţiativă propriu-zisă exclamativă (acţiunii sau starii reale pe care o exprimă enunţiativa propriu-zisă i se adaugă starea afectivă a vorbitorului ca: *admiraţie, plăcere, surprindere, indignare, regret, disperare* etc.):

– Bine m-ai învăţat, om bun!
(Ion Creangă, *Amintiri din copilărie, poveşti, povestiri*, p. 118)

b) Propoziţia enunţiativă optativă exclamativă (în care la dorinţa de realizare a acţiunii se adaugă starea afectivă a vorbitorului):

*– **Bun întâlnişul**, om bun!*

BDD-A12950 © 2010 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:58:10 UTC)

(Ion Creangă, *Amintiri din copilărie, poveşti, povestiri*, p. 100)

c) Propoziţia enunţiativă potenţială exclamativă (când exprimarea posibilităţii este însoţită de starea afectivă a vorbitorului):

Mama se prefăcu că a înţeles.

*– **Ar fi bine aşa**!*

(Marin Preda, *Moromeţii* , vol. I, p. 199)

d) Propoziţia enunţiativă dubitativă exclamativă (în care, odată cu exprimarea îndoielii, a nesiguranţei etc., se exprimă şi starea afectivă a vorbitorului):

Numai de nu le-o fi vândut pe toate!

e) Propoziţia enunţiativă imperativă exclamativă (prin care *porunca, sfatul, îndemnul* etc. sunt exprimate cu participarea afectivă a vorbitorului):

Haideţi cu mic cu mare să întindem hora!

II. Propoziţii interogative:

- Directe (întrebarea pe care o formulează este legată, de obicei, de un răspuns, pentru că scopul celui care o foloseşte este de a afla ceva):

cine este frumoasa mea?

cine mai poţi fi tu, frumoasa mea, draga mea?

cine eşti tu, iubito, dragoste, drago?

(Mircea Cărtărescu, *femeie*, *femeie, femeie*, Disc.1, p. 34)

a) neafective:

Atunci Polina i-o luă înainte:

*– **Unde** te duci?*

(Marin Preda, *Moromeţii*, vol. I, p. 333)

– propriu-zise: *Ce cauţi prin aceste locuri, bunicuţo?*

– optative: *Ai pleca şi tu la mare?*

– potenţiale: *Ce să facem cu dosarele, domnule director?*

– dubitative: *N-o fi vreun tâlhar care să-l atace?*

– retorice: *Şi iar ne certa mama, dar nouă parcă ne păsa?*

b) afective

– propriu-zise: *Cum, tată, deja am ajuns la destinaţie?*

– optative: *Cum? Ai pleca singur pe Masivul Ceahlău?*

– potenţiale: *După atâţia ani aţi mai recunoaşte locurile natale?*

BDD-A12950 © 2010 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:58:10 UTC)

– dubitative: *Să fie adevărat ce se spune despre fapta lui?*
– retorice: *De ce mă deranjezi? Nu ştii că dorm la ora asta?*

- Indirecte (prin care *vorbitorul reproduce o întrebare*; apar numai ca propoziţii subordonate care depind de un termen regent cu sens de informare) şi numai ca neafective:

> *Ţugurlan îl întrebă apoi **ce mai fac copiii**, mai vorbiră câtva timp.*
> (Marin Preda, *Moromeţii*, vol. I, p. 259)

Din punct de vedere *al structurii*, propoziţiile se pot clasifica astfel[7]:

- Propoziţie simplă verbală: *Elevii şi studenţii învaţă enorm.*
- Propoziţie simplă nominală cu subiect neexprimat: *Acum, treaba lui. (Aceasta e treaba lui.)*
- Propoziţie dezvoltată: *Ninge zilnic.*
- Propoziţie monomembră analizabilă: *Ninge.*
- Propoziţie monomembră neanalizabilă: *Iubite!*
- Propoziţie bimembră: *Studenta învaţă.*
- Propoziţie plurimembră:
  – de gradul I: *Studentul cel isteţ se ridică.*
  – de gradul II: *Studenţii străluciţi învaţă enorm zi şi noapte.*
- Propoziţie verbală:
  – personală: *Studenţii tăcură.*
  – impersonală: *Se învaţă.*
- Propoziţie nominală:
  – calificativă: *Înţeleaptă bunica.*
  – existenţială: *În sala de curs, linişte.*

Scopul comunicativ al vorbitorului este subliniat, alături de intonaţie, şi prin structuri sintactice specializate (*propoziţii şi fraze*), pe care *GALR*[8] le clasifică în:

[7]Vasile Şerban, *op. cit.*, p. 90.
[8]*Gramatica limbii române. Enunţul*, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2005, p.25-44.

BDD-A12950 © 2010 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:58:10 UTC)

- Structuri enunţiative (asertive): *Studenţii sunt atenţi la un curs nou*
- Structuri interogative: *Sunt atenţi studenţii?*
- Structuri imperative: *Studenţi, fiţi atenţi!*
- Structuri exclamative: *Ce studenţi atenţi!*

Prototipic, *aserţiunile* se corelează cu sintaxa *asertivă/enunţiativă*; *întrebările,* cu sintaxa interogativă; *directivele*, cu cea imperativă; *expresivele*, cu cea exclamativă; *promisivele/comisivele şi declarativele* nu au mărci formale specifice[9].

a) Structuri enunţiative (Enunţuri asertive)

Enunţurile asertive reprezintă enunţurile fundamentale ale oricărei limbi naturale, prin care locutorul comunică alocutorului o informaţie referitoare la producerea unui eveniment *anterior* (s-a produs), *simultan* (este în curs de a se produce) sau *posterior* (se va produce), care poate fi calificat ca adevărat sau fals. Au un caracter structurat, fie în propoziţii, fie în fraze, şi au drept scop să informeze interlocutorul în legătură cu un anume eveniment, chiar dacă informaţia transmisă nu este nouă:

Predă-mi lucrarea!

Cursurile nu încep azi.

Din punct de vedere pragmatico-discursiv, enunţurile asertive pot exprima o opţiune, o mărturisire, o constatare sau o descriere a unui fapt, un avertisment, o predicţie, dirijate dinspre locutor spre alocutor.

b) Structuri interogative

Enunţurile interogative[10] sunt structuri sintactice (propoziţii sau fraze) care prezintă o intonaţie specifică, o sintaxă interogativă, fiind specializate pentru a formula întrebări.

Prototipic structurile interogative se corelează cu acte de vorbire de tip întrebare, funcţionând în cadrul unor perechi *întrebare – răspuns*:

– Sunt atenţi studenţii?

– Da, sunt.

[9] *Ibidem*, p. 25.
[10] *Ibidem*, p. 31.

BDD-A12950 © 2010 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:58:10 UTC)

În unele situaţii vorbitorii pot recurge la structuri interogative cu scopul de a solicita o informaţie, pentru a face o aserţiune sau pot formula acte de vorbire prin intermediul unor structuri cu sintaxă noninterogativă (enunţuri asertive, imperative, exclamative):

– Cine a mai pomenit aşa ceva? (Nimeni n-a mai pomenit aşa ceva.)

– Vreau să ştiu cine ţi-a spus asta. (*Cine ţi-a spus asta?).*

Din punct de vedere structural, enunţurile interogative pot fi[11]:

Tipul enunţului	Organizarea sintactică	Tipologia intonaţiei	Tipul de răspuns solicitat	Trecerea din vorbire directă în vorbire indirectă
Interogative totale *Vrei să audiezi acest curs?*	Topică inversă: predicatul stă înaintea subiectului	Intonaţie ascendentă	Răspuns de tipul ***da*** sau ***nu***	Subordonarea faţă de regent prin conjuncţia ***dacă***
Interogative parţiale *Cine crezi că vine la examen?*	Topică inversă: predicatul stă înaintea subiectului; prezenţa unui pronume sau adverb interogativ	Intonaţie descendentă	Răspunsul alocutorului trebuie să conţină o parte din întrebare	Subordonarea faţă de regent prin pronume sau adverbe interogative
Interogative alternative *Vrei notă mare sau mică?*	Coordonare adversativă între două părţi de propoziţie sau două propoziţii	Intonaţie ascendent-descendentă	În răspunsul său alocutorul trebuie să facă o selecţie între două sau mai multe elemente existente în întrebare	Subordonarea faţă de regent prin conjuncţia ***dacă***

[11] *Ibidem*, p. 32.

BDD-A12950 © 2010 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:58:10 UTC)

c) Structuri imperative

Enunţurile imperative[12] au caracter structurat (sau nestructurat) şi exprimă un ordin, o comandă, un îndemn, o interdicţie, locutorul având intenţia de a-1 determina pe alocutor să acţioneze într-un anume fel:

– structurate: *Vino aici!*

– nestructurate: *Hai!*

Forma prototipică de manifestare a enunţurilor imperative în cadrul actului directiv este influenţată de factori de natură diversă, cum sunt modul de realizare a actului de vorbire (act directiv), statutul lor gramatical (sintactic), modul verbelor predicative din enunţuri, precum şi persoana verbelor predicative. În raport cu numărul de unităţi din care sunt formate, enunţurile imperative sunt *simple (propoziţii)* sau *complexe (fraze):*

Spune tot!

Spune ce gândeşti!

Forma negativă a enunţurilor imperative se realizează ca o interdicţie a locutorului în raport cu alocutorul sau alocutorii săi:

Nu vorbiţi neîntrebaţi!

Actele directive se realizează *direct* sau *indirect.* Enunţurile imperative directe pot fi enunţuri simple sau complexe, concretizându-se fără intervenţia altor acte lingvistice:

Vino!

Să mergem acolo!

Imperativele indirecte sunt formulate în cadrul unor acte asertive– reprezentative sau al unor întrebări:

E bine să vii cu mine.

Vrei să pleci de aici?

d*)* Structuri exclamative

Enunţurile exclamative[13] exprimă o stare afectivă a locutorului în legătură cu un eveniment care 1-a emoţionat, 1-a surprins, 1-a nemulţumit şi transmit o informaţie referitoare la acesta. Enunţurile exclamative se structurează în funcţie de mai mulţi factori: *intonaţie,*

[12] *Ibidem*, p. 28.

[13] *Ibidem*, p. 29.

BDD-A12950 © 2010 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:58:10 UTC)

organizarea sintactică marcată prin prezenţa adjectivelor sau adverbelor asociate frecvent cu interjecţii şi cu modificări de topică:

Ce mult studiază!

Prototipic, enunţurile exclamative reprezintă expresia lingvistică a performării unor acte expresive prin care locutorul îşi exprimă reacţia faţă de evenimentele din realitate la care se referă acestea. Atunci când sunt independente, enunţurile exclamative sunt rezultatele unor elipse prin care se reduc enunţuri mai dezvoltate.

În structura enunţurilor exclamative sunt des utilizate interjecţiile, precum şi anumite adjective sau adverbe care exprimă cantitatea sau intensitatea:

Of! Ce greu a fost la examen!

Cât de corect a fost profesorul!

Atât de uşor a rezolvat totul!

Modificările de topică faţă de enunţurile asertive apar datorită procesului de tematizare, dar şi în cazul enunţurilor care subliniază imprecaţia:

Student ajunge el! faţă de *El ajunge student.*

Arză-l-ar focul!

În planul comunicării lingvistice, cel puţin două unităţi lexicale se asociază la nivel sintagmatic prin împletirea sensurilor lexicale cu cele gramaticale. Chiar dacă, adeseori, sintagma este considerată, greşit, unitate sintactică minimală, ea reprezintă de fapt condiţia realizării enunţului, a propoziţiei şi frazei, capabilă de a construi un nivel sintactic prin dezvoltarea unei relaţii sintactice.

Bibliografie

I. Dicţionare şi cărţi de referinţă în domeniu

* * * *Dicţionarul explicativ al limbii române*, Editura Academiei Române, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan", Bucureşti, 2009.

* * * *Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române,* Editura Univers Enciclopedic, Institutul de Lingvistică "Iorgu Iordan – Al. Rosetti", Bucureşti, 2005.

* * * *Gramatica limbii române.* Ediţia a II-a revăzută şi adăugită, vol. I *Morfologia,* Editura Academiei, Bucureşti, 1966.

BDD-A12950 © 2010 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:58:10 UTC)

* * * *Gramatica limbii române.* Ediţia a II-a revăzută şi adăugită, vol. II *Sintaxa,* Editura Academiei, Bucureşti, 1966.
* * * *Gramatica limbii române,* I – *Cuvântul,* Editura Academiei Române, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti", Bucureşti, 2005.
* * * *Gramatica limbii române,* II – *Enunţul,* Editura Academiei Române, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti", Bucureşti, 2005.

II. Cărţi de specialitate

Avram, Mioara, *Gramatica pentru toţi*, Editura Humanitas, Bucureşti, 1997.
Avram, Mioara, Sala, Marius, *Faceţi cunoştinţă cu limba română*, Editura Echinox, Cluj-Napoca, 2001.
Beldescu, G., *Punctuaţia în limba română*, 100+1 GRAMAR, Bucureşti, 1997.
Borchin, Mirela-Ioana, *Lingvistica în ştiinţa secolului al XX-lea*, Editura Excelsior Art, Timişoara, 2002.
Botiş, Valeria; Alexandrescu-Vulişici, Maria; Comănescu, Ioan, *Sintaxa propoziţiei,* Editura Facla, Timişoara, 1977.
Chomsky, Noam, *Sintactic Structures*, The Hague, Mouton, 1957.
Constantinescu-Dobridor, Gh., *Sintaxa limbii române*, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1994.
Coteanu, Ion, *Gramatica de bază a limbii române*, Editura Albatros, Bucureşti, 1982.
Craşoveanu, D., *Sintaxa propoziţiei şi a frazei*, Tipografia Universităţii, Timişoara, 1974.
Dimitriu, C., Compediu de *Gramatică românească modernă, clasică,* Editura Junimea, Iaşi, 2004.
Drincu, Sergiu, *Ghid ortografic, ortoepic şi morfologic.* Ediţia a II-a integral revizuită şi completată, Editura Amphora, Timişoara, 2006.
Drincu, Sergiu, *Punctuaţia de bază în limba română*, Editura Amphora, Timişoara, 2008.
Funeriu, I., *Principii şi norme de tehnoredactare computerizată*, Editura Amarcord, Timişoara, 1998.
Funeriu, I., *Reflecţii filologice*, Editura Universităţii „Aurel Vlaicu", Arad, 2008.
Gencărău, Ştefan, *Sintaxa limbii române,* Editura Promedia Plus, Cluj-Napoca, 1997.
Gencărău, Ştefan, *Sintaxa limbii române. Fraza. Exerciţii. De la analiză la grilă,* Editura Polirom, Iaşi, 2000.
Guillermou, Alain, *Essai sur la syntaxe des propositions subordonées dans le roumain littéraire contemporain*, Paris, 1962.
Guţu-Romalo, Valeria, *Sintaxa limbii române. Probleme şi interpretări*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1973.
Irimia, Dumitru, *Gramatica limbii române,* Editura Polirom, Iaşi, 1997.

BDD-A12950 © 2010 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:58:10 UTC)

Mihuţ, Lizica, *Gramatica limbii române,* Editura Multimedia, Arad, 1996.
Mihuţ, Lizica, *Corectitudine în vorbire şi în scriere*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1999.
Mihuţ, Lizica, Bianca Miuţa, *Limba Română. Sinteze şi exerciţii*, Editura Universităţii Aurel Vlaicu, Arad, 2007.
Mihuţ, Lizica,, Mihăilescu, Dumitru, *Limba română. Repere teoretice. Exerciţii,* Editura Palimpsest, Bucureşti, 2008.
Moţ Mircea; Chiriţă, Cornelia; Pestrea, Suciu, Steluţa, *Gramatica de la A la Z*, Editura Paralela 45, Bucureşti, 2004.
Nagy, Rodica*, Sintaxa limbii române actuale. Unităţi, raporturi şi funcţii*, Iaşi, 2005.
Nicolescu, Aurel, *Probleme de sintaxă a propoziţiei,* Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1970.
Pană-Dindelegan, Gabriela, *Teorie şi analiză gramaticală.* Ediţia a-II-a, Bucureşti, 1994.
Pană-Dindelegan, Gabriela, *Elemente de gramatică. Dificultăţi, controverse, noi interpretăr*i, Editura Humanitas educaţional, Bucureşti, 2003.
Popescu, Diana Florentina, *Ghid practic de limba română*, Editura Civitas, Bucureşti, 2006.
Popescu, Ştefania, *Gramatica practică a limbii române,* Editura Tedit FZH, Bucureşti, 2001.
Puşcariu, Sextil, *Limba română. Volumul I. Privire generală*, Biblioteca Enciclopedică, Bucureşti, 1940.
Rosetti, Alexandru, Byck, Jacques, *Gramatica limbii române*, Editura Universul, Bucureşti, 1943; Ediţia a II-a revăzută şi adăugită, Editura Universul, Bucureşti, 1945; versiunea în limba franceză *Grammaire de la langue roumaine*, Bucureşti, 1944.
Saussure, Ferdinand de, *Curs de lingvistică generală*, Editura Polirom, Iaşi, 1998.
Şerban, Vasile, *Sintaxa limbii române – Curs practic*. Ediţia a II-a, revizuită şi completată, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1970.
Şerban, Vasile, *Teoria şi topica propoziţiei în româna contemporană*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1974.
Tomescu, Domniţa, *Circumstanţialul de loc; Structuri sintactice deviante. Construcţii incidente; Anacolutul; Elipsa; Imbricarea*, în Gramatica Academiei, II. *Enunţul*, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2005.
Tomescu, Domniţa, *Limba română. Gramatică*, Editura ALL Educaţional.

BDD-A12950 © 2010 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:58:10 UTC)

THE SENTENCE – BASIC UNIT OF SYNTAX – BETWEEN THE TWO EDITIONS OF THE ROMANIAN LANGUAGE GRAMMAR

Abstract

Keywords: syntax, sentence, linguistic communication, synchrony, comparative grammar study

The sentence presents the most various forms, starting with the logical classic structure, reflecting the logical connections between the parts of the reason (subject – predicate), till partial, unfinished sentences, reflecting aspects of the emotional communication, the intention to create a more dynamic context. Some of the sentences can be marked by the logical order while other sentences are marked by the emotional, the volitional feature (*wish, command*). The verb–predicate can be missed, but there is the *word* that suggests the predicative aspect, in fact the relation to the reality.

BDD-A12950 © 2010 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:58:10 UTC)